SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Ks. Piotra Ściegiennego
w BILCZY
Bilcza, ul. Szkolna 2
26-026 Morawica

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej

im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy

„Gdy widzę dziecko, ogarniają mnie dwa uczucia: czułość do tego, kim ono jest, oraz szacunek do tego kim może zostać w przyszłości"

L. Pasteur

Opracowała: Magdalena Kwiatkowska
Pedagog szkolny, szkolny doradca zawodowy

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017r. poz. 1591).

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji i wyboru co do edukacji i w przyszłości planów zawodowych każdego dziecka

WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i włączony jest do Statutu szkoły. Odbiorcami tych zadań są uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz instytucje, które wspomagają ten proces doradczy.

Założeniem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest to, że wybór zawodu nie jest przypadkowym aktem, a procesem, na który składają się różne decyzje podjęte na przestrzeni lat. Ważne jest, aby uświadamiać młodym ludziom, że na wybór satysfakcjonującego nas zawodu ma wpływ wiele rzeczy. Jednak te najważniejsze to: poznanie siebie (samoświadomość), wiedza na temat zawodów i ścieżek edukacyjnych oraz na temat rynku pracy, cechy osobowościowe ucznia, zainteresowania, umiejętności, mocne strony, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, ale i zdrowotne, a także wpływ otoczenia i własna motywacja. Cała społeczność szkolna zobowiązana jest do regularnych oddziaływań wychowawczo-doradczych. WSDZ zakłada zarówno indywidualną, jak i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

CELE GŁÓWNE WSDZ

- Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności.
- Przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych.
- Uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjnozawodowej.
- Przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Uczniowie: poznają swoje możliwości, zainteresowania, uświadamiają sobie swoje cechy charakteru, predyspozycje, rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych; wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty; mają większą motywację do nauki, mają świadomość wykorzystania nauki w praktyce, znają strukturę szkolnictwa, umieją dobrze się zaprezentować, znają zasady dobrej komunikacji, i sposoby radzenia sobie ze stresem.
- Nauczyciele: współrealizują wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego w szkole, potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje, wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów, znają ścieżki edukacyjne, włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa, zawodowego w szkole.
- Rodzice: znają strukturę szkolnictwa, znają swoje dziecko, znają czynniki ważne przy wyborze szkoły, angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

Doradztwo zawodowe jest realizowane na:

1. Obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.

2. Zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno- -pedagogicznej.
4. Zajęciach z wychowawcą.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji Programu realizacji doradztwa zawodowego;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć z doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt. 7 ustawy Prawo Oświatowe;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami Program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców w zakresie realizacji działań określonych w Programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny;
- prowadzi zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów w klasach VII i VIII;
- wspiera nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Specjaliści (psycholog, pedagog, pedagog specjalny, logopeda)

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu doradztwa zawodowego;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Treści programowe wynikające z realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki i czas, w którym uczeń poznaje siebie, swoje zainteresowania, predyspozycje i mocne strony. Zaczyna poznawać świat zawodów, a także podejmować pierwsze decyzje w doborze kierunku kształcenia i wyboru zawodu. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny pozwala zaplanować dalszą ścieżkę edukacyjnozawodową. Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Współpracują oni z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ.

- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci

z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
- Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru, kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Treści programowe na poszczególne etapy edukacyjne:

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

I. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

l. l opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

l .2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

l .3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

l .4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

l .5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2. l odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4. l opowiada o swoich planach edukacyjna-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1. 1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Formy działań kierowanych do uczniów:

- konsultacje indywidualne, porady, udzielanie wskazówek,
- zajęcia grupowe związane tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- projekcje filmów o zawodach,

- tworzenie kół zainteresowań,
- organizacja konkursów zawodoznawczych,
- wizyty zawodoznawcze,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej
- wycieczki do szkół ponadpodstawowych,
- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, lekcje pokazowe w szkołach,
- wycieczki do firm,
- autodiagnozę preferencji edukacyjnych i zawodowych,
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiem szkół i zawodów,

Formy działań kierowanych do rodziców:

- systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
- organizowanie spotkań doradczych,
- udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- indywidualne poradnictwo dla rodziców uczniów w tym uczniów objętych kształceniem specjalnym,
- gromadzenie aktualnych materiałów i udostępnianie aktualnych informacji edukacyjno - zawodowych.

Formy działań kierowanych do nauczycieli:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- organizowanie lekcji otwartych.

ADRESACI WSDZ

- Uczniowie
- Nauczyciele
- Rodzice
- Środowisko lokalne
- Instytucje wspierające WSDZ

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Doradca zawodowy/koordynator
- Wychowawcy
- Nauczyciel bibliotekarz
- Nauczyciel informatyki
- Pozostali nauczyciele przedmiotowi

METODY I FORMY REALIZCJI

- Praca grupowa, konsultacje indywidualne, wykłady, dyskusje, burza mózgów, warsztaty, pogadanki, prelekcje, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, prezentacje multimedialne, filmy, testy, ankiety, kwestionariusze, gry, konkursy,
- lekcje wychowawcze, biblioteczne
- Materiały zewnętrzne (ORE, Fundacje i inne)
- Gazetka – tablica, strona interentowa
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- Kółka zainteresowań

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I INSTYTUCJAMI

- Kuratorium Oświaty w Kielacach

- ORE
- OHP, w tym Mobilne Centrum Informacji Zawodowej
- Izba Rzemieślnicza
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Targi pracy
- Targi edukacji
- Szkoły zawodowe
- Uczelnie wyższe
- Szkoły – dni otwarte
- Przedsiębiorcy
- Urząd Pracy

PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania i talenty.
- Uczeń jest świadomy zmian na rynku pracy oraz racjonalnie potrafi zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową.
- Uczeń potrafi wyszukać i selektywnie wybrać aktualną i rzetelną informację edukacyjno-zawodową.
- Rodzice wiedzą, jak wspierać dziecko w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

EWALUACJA

- Ankiety, wywiady, indywidualne rozmowy z rodzicami, uczniami, analiza efektów pracy, analiza dokumentacji.

ZAŁĄCZNIKI

- Program Realizacji Doradztwa Zawodowego

- Program realizacji zajęć z doradztwa zawodowego w klasie VII I VIII

Zakończenie

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) stanowi załącznik do Statutu i będzie nowelizowany zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami jego odbiorców i realizatorów oraz zmianami w obowiązujących aktach prawnych.

Na każdy rok szkolny (do 30 września) opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej
im. ks. Piotra Ściegiennego w Bilczy
dr Ewa Kosowska
10. 09. 2026 r.